

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DUS-0700-137-MJ/103
dot. BPS/DSK-043-29-1169/13

P. R. Rojek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 23.04.2013
nr. 3463podpis.....

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 22.04.2013r.

nr. 1804podpis..... *M. Potęć*

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2013r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z przesłanym tekstem oświadczenia, złożonego przez senator Alicję Chybiłą podczas 29. posiedzenia Senatu RP w dniu 21 marca 2013 r., uprzejmie informuję, że nie znajduję uzasadnienia do podjęcia działań w celu uchylecia przepisu art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.), ograniczającego wysokość emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do kwoty stanowiącej 100% podstawy jej wymiaru.

Świadczenia emerytalno-rentowe mają charakter praw podmiotowych, nabytych przez ubezpieczonego w związku z jego własnym udziałem w tworzeniu funduszu ubezpieczeniowego. Z zasadą wzajemności wiąże się ściśle wymóg zachowania proporcjonalności między wysokością opłacanych składek a wysokością świadczeń. Każdy system emerytalny określa jednak dolną i górną wysokość świadczeń, co oznacza, że zależność wysokości świadczenia od kwoty wpłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne nie jest bezwarunkowa.

Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że wymóg zachowania proporcjonalności między wysokością opłacanych składek a wysokością świadczeń nie wyklucza ograniczania rozpiętości wysokości świadczeń w porównaniu z rozpiętością wysokości zarobków i składek, wysokość świadczeń nie powinna jednak nadmiernie odbiegać od wkładu ubezpieczonego w tworzenie funduszu ubezpieczeń społecznych (wyrok z 22 czerwca 1999 r., sygn. K. 5/99, OTK ZU nr 5/1999, poz. 100, s. 537).

Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) emeryt, który udowodnił co najmniej 20 - letni (kobieta) lub 25 letni (mężczyzna) staż ubezpieczeniowy

(okresy składkowe i nieskładkowe), ma zagwarantowane prawo do emerytury nie niższej niż wynosi minimalna wysokość świadczenia, ustalona zgodnie z art. 85 tej ustawy. Należy zaznaczyć, że ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 637) podwyższono nie tylko wiek emerytalny kobiet, które nie osiągnęły 60 lat życia do 31 grudnia 2012 r., ale również wydłużono staż ubezpieczenia gwarantujący kobietom urodzonym po 1948 r. prawo do emerytury w kwocie co najmniej minimalnej. Do 31 grudnia 2013 r. okres ten wynosi 20 lat, ale od 1 stycznia 2014 r. będzie wzrastał co dwa lata o jeden rok, aż do osiągnięcia 25 lat (od 1 stycznia 2022 r.).

Oprócz minimalnej jest również określona maksymalna wysokość emerytury. Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - kwota emerytury, obliczonej wg tzw. starych zasad, określonych w art. 53, wraz ze zwiększeniami, o których mowa w art. 56 ust. 3 i 4 lub w art. 73 ust. 3 i 4, nie może przekraczać 100% podstawy jej wymiaru. Jest to prawidłowa regulacja, ponieważ kwota emerytury nie powinna być wyższa niż przeciętne zarobki, które stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne.

Przepis ten dotyczy emerytur, w których stałą część kwoty świadczenia, niezależną od stażu pracy i wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, stanowi tzw. część socjalna wynosząca 24% kwoty bazowej, czyli przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W wymiarze emerytury są uwzględnione nie tylko okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, ale również okresy nieskładkowe. Ponadto podstawę wymiaru ustala się z okresu 10 kolejnych lub dowolnie wybranych 20 lat kalendarzowych, w których zarobki stanowiące podstawę wymiaru składek były najwyższe w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia, a nie z całego okresu aktywności zawodowej.

Nie podzielam opinii, że przepis ograniczający wysokość emerytury do 100% podstawy jej wymiaru jest dolegliwy dla świadczeniobiorców.

Zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, maksymalna podstawa wymiaru emerytury odpowiada kwocie równej 250% kwoty bazowej. Od 1 marca br. kwota bazowa wynosi 3.080,84 zł. Maksymalna wysokość emerytury przyznanej po 28 lutego 2013 r. wynosi zatem 7.702,10zł (tj. 100% podstawy wymiaru równej 250% kwoty bazowej). Taką wysokość emerytury można uzyskać pod warunkiem udowodnienia ponad 69 lat stażu ubezpieczeniowego, złożonego wyłącznie z okresów składkowych. Z kolei osoba osiągająca zarobki na poziomie przeciętnego wynagrodzenia, której emerytura została obliczona od podstawy wymiaru równej 3080,84 zł (100% kwoty bazowej), musiałaby mieć ponad 58 lat

składkowych, aby uzyskać emeryturę w kwocie 3080,84 zł, a więc równej 100% podstawy wymiaru.

Należy podkreślić, że ograniczenie wysokości świadczenia do 100% podstawy jego wymiaru nie dotyczy emerytur ustalanych w kwotach najniższych. Jeżeli zatem zachodzi konieczność podwyższenia wysokości emerytury do kwoty minimalnej emerytury, określonej w art. 85 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to nie ma znaczenia, że podstawa wymiaru emerytury jest od niej niższa. Osoby, które miały stosunkowo niskie przychody stanowiące podstawę wymiaru składek, nie muszą zatem obawiać się, że ich emerytura nie zostanie podwyższona do wysokości minimalnej, bo gwarantowana kwota najniższej emerytury jest wyższa niż podstawa wymiaru ich emerytury.

Nadmieniam, że w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 grudnia 2000r., o sygn. akt K 9/00 (OTK ZU 2000 nr 8, poz. 294), rozpatrując zagadnienie wzajemności składki i świadczeń na gruncie art. 2 i 32 Konstytucji RP, Trybunał Konstytucyjny wyraził pogląd, że *„...państwo ma obowiązek podejmować działania, które zapewnią odpowiednie środki finansowe niezbędne dla realizacji konstytucyjnych praw socjalnych, ale musi przy tym uwzględniać sytuację gospodarczą i konieczność zapewnienia warunków rozwoju gospodarczego. Te okoliczności usprawiedliwiają nałożenie obowiązku ubezpieczenia nawet w sytuacji, gdy dalsze opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne nie zawsze znajdzie w pełni odzwierciedlenie w zwiększonej wysokości przysługującego świadczenia”*.

Funkcjonowanie przepisu określającego górną wysokość emerytury na poziomie 100% podstawy jej wymiaru, jest zatem w pełni racjonalne.

z poważaniem
MINISTER
wsp. PODSEKRETARZ STANU
Marek Bucior